

مساوات در برابر قانون

پدیدآورنده (ها) : گرامی، محمود

حقوق :: نشریه مهنه قضایی :: فروردین ۱۳۴۸ - شماره ۳۷

صفحات : از ۷۶ تا ۷۹

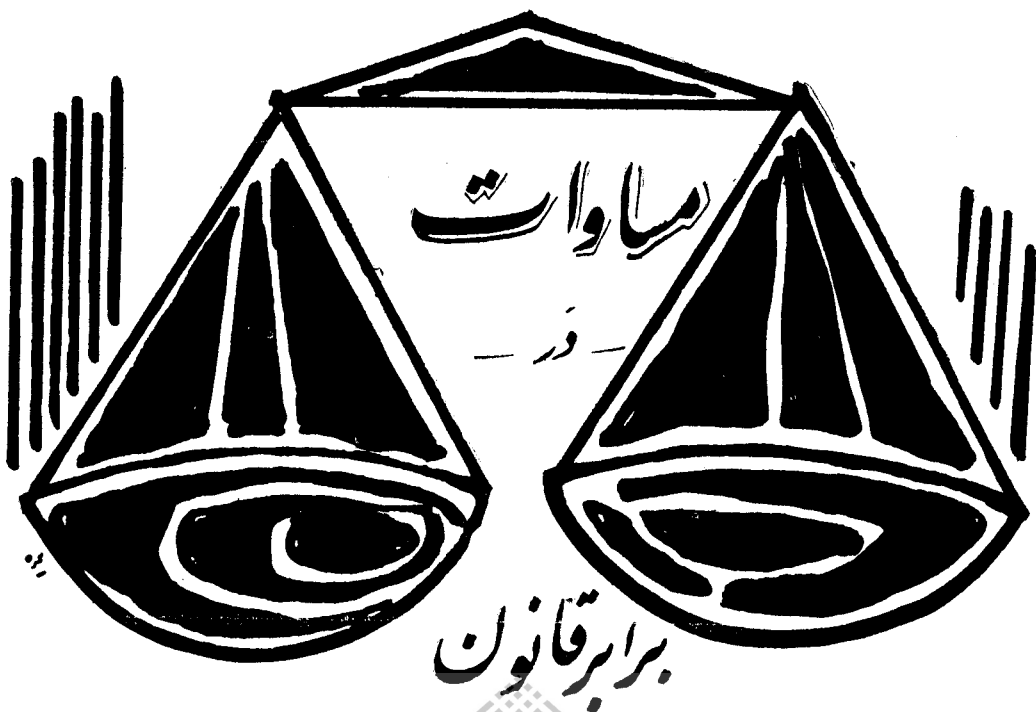
آدرس ثابت : <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/655659>

تاریخ دانلود : ۱۴۰۲/۱۰/۱۸

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه قوانین و مقررات استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

- نقد: قانون در برابر هنر (۲)
- مسئولیت بیمه‌گر در برابر راننده مسبب حادثه در قانون جدید بیمه اجباری
- در قانون بودجه ۱۳۸۶ جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران پیش بینی شده است: اختصاص ۱۵۸۶ میلیارد ریال برای پیشگیری و آمادگی در برابر حوادث
- بازخوانی مواضع آیت‌الله سیدابوالحسن اصفهانی در برابر اصل دوم متمم قانون اساسی مشروطه
- قلمرو بی اعتباری انتقال سهام شرکت سهامی در برابر شرکت و اشخاص ثالث (تفسیری بر قسمت اخیر ماده ۴۰ لایحه ی اصلاح قانون تجارت)
- بحثی درباره انعطاف یا سختی قانون در برابر سیاست: قانون و سیاست
- آیین نامه اجرایی قانون حفاظت در برابر اشعه اصلاح شد
- مطالعه تطبیقی ابعاد مسئولیت فرمانده کشتی در برابر کالا بر مبنای قانون اصلاح قانون دریایی مصوب ۱۳۹۱
- عکس العمل طبقات جامعه در برابر قانون کلاه پهلوی
- سرتیپ نقدی در برابر قانون اساسی

نکارنده : ستوان یکم قضائی محمود گرامی (لیسانسیه حقوق)

اصل هشتم متمم قانون اساسی .
اهالی مملکت ایران در مقابل
قانون دولتی مساوی الحقوق
خواهند بود .

مساوات در برابر قانون آرزوی ازلی وابدی بشر است .
در کتابهای آسمانی، سنگ نبشه‌ها ، فرامین عادلانه سلاطین،
سرلوحه قوانین عهدعتیق و سرآغاز قوانین جدید و مترقی همه جا
سخن از مساوات در برابر قانون است .
تسادیروز چشمان فرشته عدالت را می بستند تانداوند کیست
که در باره اش قضاوت میشود .
دادرسی در دو نکته خلاصه میشد : متهم چه کرده است ؟

مساوات در برابر قانون

میزان مجازات او چیست ؟

امروز دگرترین تغییر یافته و حقوقدانان معتقدند که باید پرده از چشمان فرشته عدالت برداشته شود تا بتواند با چشمانی باز و در نظر گرفتن کلیه جوانب بدادرسی بپردازد زیرا با چشمان باز بهتر میتواند عدالت و مساوات را رعایت کرد .

بهر حال عدالت کامل بستگی بر رعایت یکسان قانون در باره همه افراد دارد ولی قانون خشک است ماده قانون نه روح دارد و نه احساس. جرائم در قانون طبقه بندی شده و مجازات هر يك نیز ذکر گردیده است.

قانون گزاران دوره بعد از انقلاب کبیر فرانسه چنان دچار وسواس از لحاظ رعایت مساوات بین کلیه افراد کشور شدند که برای هر جرم مجازاتی مشخص بدون حداقل و حداکثر وضع نمودند و قاضی پس از احراز جرم فقط ماده ای را که بسا بزه متهم تطبیق میکرد در رأی ذکر مینمود و نیازی بتعیین میزان مجازات نداشت.

البته راهی بود افراطی و غلط چون نه عدالت رعایت میشد و نه مساوات زیرا همه مجرمین را بیک چشم نگرستن دور از انصاف است. نه بزهاران در شرائط مساوی مرتکب جرم میشوند و نه کیفیات جرم ارتكابی و اوضاع و احوال قضیه یکسان است .

روش قانون گذاری مزبور بسرعت تغییر یافت و برای آنکه عدالت کامل اجرا شود برای مجازات ها حداقل و حداکثر تعیین شد تا قاضی با توجه بکیفیات جرم ارتكابی میزان مجازات را تعیین کند. دست قاضی باز شد و چشمان فرشته عدالت بینا اما آیا باز هم مساوات کامل در برابر قانون وجود دارد . ؟

جواب هم میتواند مثبت باشد و هم منفی . مثبت است زیرا از نظر قانون میان افراد تفاوتی نیست مگر آنکه کیفیات خاصی سبب تشدید یا تخفیف کیفر متهم باشد .

مساوات در برابر قانون

جواب منفی است چون افراد يك کشور از لحاظ وضع اجتماعی فقرومسکنت، حیثیت و معیول بودن نمیتوانند در شرائط مساوی باشند. کوچکمترین جرم را که تخلف از مقررات راهنمایی است مثال میزنیم آیا پرداخت بیست تومان جریمه برای فردی ثروتمند مشکل تر و ناراحت کننده تر است یا مثلاً برای راننده تاکسی که ممکن است درآمد روزانه او در حدود سی یا چهل تومان باشد؟ این مجازات برای کدامیک شدیدتر است؟ کدامیک بیشتر ناراحت میشوند؟ آیا این جریمه در زندگی هر دو تأثیر برابری دارد؟ مسلماً نه.

زندان برای فردی که زندگی مرفهی دارد و وسائل آسایش او از هر جهت در خانه مهیا است ناراحت کننده تر و شدیدتر است یا برای ولگردی که خوابگاهش گوشه قهوه خانه ها و بیفوله ها و غذایش پس مانده غذای دیگران و لباسش آنچه که ارزش پوشیدن ندارد؟ برای کدامیک زندگی در زندان مشکل تر است؟

فرد تنهایی که فقط خود را در اجتماع مسئول زندگی خویش میدانند زندانی شدن برایش مشکلتر است یا نان آور خانواده ای که امید عده ای بدستهای او و چشمان منتظری چشم بر او هستند؟

هدف قانون اجرای عدالت مساوی برای همه افراد است ولی جبرزندی اجتماعی راه دیگری می پیماید و بهر کس بیشتر از دیگران رفاه ارزانی داشته در پس گرفتن آن ناراحتی بیشتری را بوی تحمیل میکند.

صرف نظر از کیفیاتی که مربوط بشخص بزهکار است همیشه جرائم ارتكابی دارای شرایط یکسان نیستند مثلاً برای آنکه جرم ارتشاء تحقق یابد کافی است که شرائط مندرج در قانون مجازات ارتشاء مصوب تیر ماه ۱۳۰۷ بوقوع پیوندد. میزان وجه

مساوات در برابر قانون

مورد ارتشاء خواه صدتومان باشد و خواه يك ميليون تومان از نظر قانون گزارقانون مجازات عمومی تفاوتی ندارد، جرائم ديگر نیز دارای همین شرایط هستند و همانطوریکه قبلانیز ذکر کردیم قانون خشك است و روح و احساس ندارد پس چه باید کرد تا مساوات واقعی برقرار شود. قانون بسان حربه‌ای است در دست قاضی علیه بزهاران. قاضی روح و احساس قانون است.

قاضی همان فرشته عدالتی است که باچشمان باز و هوشیار بمتهم و اعمال او مینگرود. بشرایط و اوضاع و احوالی که انگیزه ارتکاب جرم در متهم را پرورش داده است توجه میکند، علل روانی، تحریکات، معیل بودن. محرومیت‌های اجتماعی متهم را در نظر میگیرد، بامواد قانون بازی میکند، کفه‌های ترازوی عدالت را سبک و سنگین مینماید و با کمک کیفیات مشدده و مخففه سعی مینماید مجازاتی را که شایسته متهم است برای او تعیین نماید. اصل هشتم متمم قانون اساسی که مقرر میدارد. ((اهالی مملکت ایران در مقابل قانون دولتی متساوی الحقوق خواهند بود.)) وقتی کاملاً تجلی مییابد که این برابری توسط قاضی اعمال شود چه همانطور که اشاره شد مساوات کامل افراد در برابر قانون بدون توجه بکیفیات وقوع جرم و شرایط مجرم خود نوعی بیعدالتی و عدم رعایت مساوات است برای رعایت اصل هشتم متمم قانون اساسی قانون مجازات عمومی ایران بقاضی کمک مینماید زیرا صرف نظر از اختیاری که قاضی در تعیین مجازات بین حداقل و حد اکثر دارد کیفیات مخففه نیز بر قدرت وی میافزاید و بعهده اوست که از این توانائی قانونی در هماهنگ ساختن میزان مجازات و رعایت برابری استفاده نماید.